



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Exegeticus Ad Librum III. Decretalium Gregorii
IX. Contractus in specie secundum rubricarum ordinem
exponens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. I. Quid, & quotuplex sit Emptio Venditio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63816)

in considerationem veniunt contractus illi, qui utriusque gratia celebrantur, & solo contrahentium *consensu*, etiam inter absentes, expediuntur. Hos inter tum ob sui frequentiam, tum ob necessitates hominum, quibus medetur, tum ob quotidianum commerciorum usum eminent *Emptio Venditio*, qua quidem appellatione olim generaliter omnis contractus domini translativus, continebatur, & ita in *LL. 12. Tabul.* hoc nomen usurpatum fuisse, notat Pomponius in *l. 29. §. 1. ff. de stat. libert.* Rationem hujus extensionis bonam reddit Gregor. Tholossan. *Syntagm. jur. lib. 25. cap. 1. num. 2.* tum, quod firmissimus domini transferendi modus sit *Emptio Venditio* juxta illud Martialis *lib. 2. Epigramm. epigr. 20.*

*Carmina Paulus emit, recitat sua Carmina Paulus.
Nam quod emas, possis dicere jure tuum.*

Tum quod veteribus in usu esset, ut dominium alio titulo haud transferrent, quàm cui venditio esset adjuncta, ut constat ex *§. 1. J. de testam.* & testatur Plinius *lib. 33. Histor. natur. cap. 3.* Nos *Emptionem Venditionem* magis specificè, prout ab aliis Contractibus se distinguit, impræsentiarum delineabimus.

§. I.

Quid, & quotuplex sit Emptio Venditio.

SUMMARI A.

1. Contractus emptionis venditionis definitur. 2. Singula datæ definitionis particule explicantur. 3. 4. 5. Emptio venditio varie dividitur. 6. Quandonam venditio ad corpus, vel ad quantitatem fieri dicatur? hæc questionibus quedam notamina præmittuntur. 7. Subjuncta nostra resolutione.

EMPTIO venditio communiter describi solet, quod sit *Contractus bonæ fidei, juris gentium, consensualis, de re pro certo pretio tradenda.* Quo clarius datæ definitionis conceptus pateat, singularum particularum analysis subjungere placet.

Dicitur I. *Contractus bonæ fidei*, non quatenus *bona fides* opponitur *malæ fidei*, cum in omni contractu *bona fides* in hac acceptione adesse debeat. *l. 4. C. de O. & A.* sed quatenus opponitur contractibus *stricti juris*, ut *mutuo, stipulationi* &c. in quibus de *Jure Communi* plus non erat præ-

præstandum, quam de quo expressè inter contrahentes conventum fuit. l. 7. ff. de negot. gest. secus in emptione venditione per l. 6. §. 1. ff. de contrab. empt.

Dicitur II. *Juris gentium* quia contractus hic, cum communibus necessitatibus oppido mederetur, ut constat ex l. 1. princ. ff. h. t. in usum gentium venit, & communi applausu receptus fuit.

Dicitur III. *Consensualis*, quo notatur hujus contractus differentia à contractibus *realibus*, qui ad sui substantiam actualem rei *traditionem* exigunt, qua sine non contractus, sed *nudi pacti* rationem habent; hic verò contractus nec traditione, nec scriptura, nec verborum solemnitate opus habet. d. l. 1. in fin. §. l. 9. princ. ff. cit. tit. sed solo consensu, non quidem merè interno, sed verbis, vel signis sufficienter explicato perficitur, ita, ut præstito utriusque consensu de *merce*, & *pretio*, mox actio ex *empto*, & *vendito* oriatur, & periculum rei venditæ in emptorem transeat. Debet autem iste consensus, si inter præsentés contrahatur, etiam esse præsens, & simultaneus: inter absentes per nuncium, vel per litteras, quæ jungunt consensum, contrahi potest. d. l. 1. & Gloss. in l. consensu ff. de O. & A.

Dicitur IV. *De re pro certo pretio tradenda*, quibus verbis indicatur objectum Emptionis Venditionis, quod est *merx*, & *pretium*. Neque enim sine merce, aut pretio contractus hic subsistere potest, §. 1. ff. l. 2. §. 1. ff. h. t. l. 25. §. 1. l. 8. ff. eod. l. 11. §. 2. §. l. 30. §. ult. ff. de act. empt. intelligitur autem per *mercem* non solum res *mobilis*, prout hunc sensum in rigore juris referre videtur per l. 66. ff. de V. S. sed

omnis res pretio æstimabilis; unde etiam *spes*, & *eventus* rei, ut *actus re-tis*, *captus avium* &c. item *partus*, & *fructus* futuri rectè emuntur d. l. 8. ff. h. tit. debet insuper res tradi, eo effectu, ut vel *dominium*, vel *usucapiendi conditio* in emptorem transferatur; ali-quando tamen sine *traditione* rei domi-nium transfertur, quando scilicet *fi-tione juris* sine actuali possessionis ap-prehensione res tradita censetur juxta §. 44. & 45. ff. d. R. D. Pretium de-bet esse *pecuniarium* ad distinctionem *permutationis*, in qua res, seu corpus pro re datur. l. 1. ff. de rer. permut. in-terim nihil officit, si expellatò locò pretii pecuniarii res, v. g. *frumentum*, venditori volenti tradatur, modo ab initio de pretio pecuniario conventum fuerit, quia initium contractus potius spectandum, quàm exitus, & ipsa so-lutio pecuniæ non est de essentia, sed solum consensus, & conventio de pre-tio requiritur. l. 9. C. de rescind. vend. Pretium debet insuper esse *certum*, vel *certitudine absoluta*, vel *respectiva*. l. 7. §. 1. ff. h. t. ut, si dicam: *emo eo pre-tio, quo venditur in foro tali die, vel quod habeo in arca* &c. si in arbitrium tertii taxatio pretii remittatur, emptio ali-ter non subsistit, nisi is re ipsa mercis pretium taxaverit. §. 1. l. h. t. l. fin. C. eod. in arbitrium ementis vel venden-tis vel idèd remitti nequit, quia neuter necessitate adstringitur, & possent omni-no non, vel nummo tantum æstimare rem, quod est contra naturam hujus contractus. l. 35. §. 1. ff. d. t. l. 13. C. eod. Pro complemento traditæ defi-nitionis illud insuper notandum venit, quod, quamquam veteres appellatione *em-pionis*, *venditionis* promiscuè usi fue-rint,

rint, ita, ut solo vocabulo *emtionis*, vel viceversa nomine *venditionis* exprimi, & intelligi voluerint totum contractum, ut constat ex *l. 19. ff. de Act. Empt.* reipsa tamē aliud est *vendere*, aliud *emere*; dum, quatenus merx pro pretio datur, *venditio*, quatenus verò pretium pro merce datur, *emptio* indigitatur. *l. 1. §. 1. l. 8. princ. ff. b. t. l. 1. princ. ff. de ver. permut.* Et ideò etiam alia actio emptori, alia venditori datur. *§. 1. Inst. b. t. ff. de A. E. V. Donell. lib. 13. cap. 1.*

3 Dividitur I. *Emptio* *Venditio* in *publicam*, & *privatam*, illa sit auctoritate publica, quando scilicet bona debitoris, qui fisco debet, & solvendo non est, sub hasta solenniter, & publicè veneunt. *tt. C. de fid. instrum. §. jur. hasta §. c.* Vid. Perez *ibidem*. *Privata* *privata* auctoritate celebratur.

4 Dividitur II. In *scriptam*, & *non scriptam*. Illa ad sui perfectionem scripturam desiderat, non quidem ex natura ipsius contractus, utpote, qui solo consensu perficitur, ut in definitione jam expositum est, sed expressa partium conventionione, dum scilicet consensum suum ita præcisè alligant *scriptura*, ut aliter eundem valere nolint, nisi desuper instrumentum emptionis venditionis vel ab ipsis contrahentibus fuerit scriptum, aut ab alio quidem, à contrahentibus tamen subscriptum. *princ. Inst. b. t. l. 17. C. de fid. instrum.* in dubio tamen, quando certo non constat, quod partes consensum suum ad *scripturam*, tanquam ad *conditionem* alligare voluerint, præsumendum est, quod scripturam tantum probationis, & majoris securitatis gratiâ adhibuerint. *arg. l. 4. ff. de pign. l. 4. ff. de fidejuss.* in dubio enim præsumimus, quod

natura contractus magis consentaneum est. Haunold. *tract. 10. c. 1. contrav. 4. num. 15.* *Non scripta* est, quæ regularem hujus contractus naturam sequitur, solòque consensu perficitur.

Dividitur III. In eam, quæ sit ad *corpus*, & quæ sit ad *quantitatem*. Ad corpus venditio fieri dicitur, quando plures res, sive *homogeneæ*, sive *heterogeneæ*, sive quantitatis, aut mensuræ conditione quasi unum corpus cumulativim, & acervativim pro uno pretio venduntur, ut, si dicam: *vendo tibi omnia mobilia mea pro mille imperialibus*, hæc venditio etiam *per aversionem* fieri dicitur, germanicè *überhaubt*, *über den Pausch*, *l. 4. §. 1. §. 2. ff. de peric. §. commod. rei vend. l. 35. §. 5. §. 6. ff. de contrab. empt.* Covarruv. *PP. QQ. c. 3.* Ad *quantitatem*, seu *mensuram* dicitur fieri venditio, quando plura individua, species, aut genera habito respectu ad *quantitatem*, *numerum*, *pondus*, aut *mensuram* venduntur. *l. 35. §. 5. ff. de contrab. empt.* Inter utramque venditionem id discriminis est, quod prior *puræ*, hæc verò *conditionata* sit, donec nempe res emptori *adnumerata*, *ponderata*, aut *mensurata* fuerit *l. 8. ff. de peric. §. commod. rei vend.* & ideò periculum rei venditæ in hac posteriore venditione in emptorem transit, sicut in emptione ad *corpus* *§. 3. Inst. b. t.*

Quoniam verò plura individua sæpè constituto unico pretio venduntur, adjecta etiam *quantitate*, hinc dubium oriri potest, an similis venditio facta sit duntaxat ad *corpus*, vel ad *quantitatem*? Pro resolutione hujus dubii prænotandum est, quod quantitas triplici modo adjici possit. I. *Demonstrativè*, dum principaliter habetur respectus ad

ad ipsam rem venditam, & pretium constitutum, incidenter verò, & majoris explicationis gratia etiam *quantitatis* fit mentio, ut, si dicam: *vendo tibi agrum meum Tusculanum, in quo sunt 10. jugera, pro centum florenis*, quo casu sive major, sive minor quantitas reperitur, pretium propterea nec augetur, nec minuitur, sed id, quod plus, aut minus est, lucro, vel damno emptoris cedit. *arg. l. 40. §. 2. ff. b. t. l. 13. §. 14. l. 42. ff. de act. empt.* in dubio tamen non præsumitur nuda *demonstrationis* gratiâ quantitas fuisse adjecta, sed allegans id probare debet, quod tamen ei haud difficile erit, si venditio per *averfionem* facta est. *Wann ein Sach nicht mit Zahl, Pfund, Ellen, oder Morgen ist verkaufft worden.* Aut, si *quantitas incerta* adjecta est, obhnges sehr bey zehen Morgen Gelds.

II. Potest adjici quantitas *taxativè*, eo effectu, ut, si major aut minor quantitas, quàm expressa fuit, postea reperitur, pretium augeri, aut minui debeat. *l. 13. §. 14. ff. de act. empt. l. 2. prine. l. 4. §. 1. ff. de peric. & commod. rei vend.* Molin. *tract. 2. disp. 367. n. 9.* in dubio semper *taxationis* gratiâ quantitas fieri mentionem præsumitur. Brunnem. *ad l. ult. ff. de peric. & commod. n. 35.*

III. Adjici potest venditioni *quantitas restrictivè*, quod tum fieri censetur, si in singulas quantitatis partes singula pretia constituuntur, v. g. si dicam: *Vendo tibi omnia mea vina, singula dolia pro 20. florenis.* His prano-

tatis
Dico, in dubio tunc censerem rem ad ⁷ corpus esse venditam, quando primum corporis, constituto insuper unico pretio, facta est mentio, licet postea *quantitas*, aut *mensura* addita fuerit; econtrà si primum *quantitatis* facta est mentio, & insuper in singulas partes individuale pretium est constitutum, venditio ad *quantitatem* facta esse intelligitur. Rationem hujus diversitatis reddit D. D. Fleck in *Biblioth. jur. lib. 3. tit. 26. n. 48.* quòd, ubi duo conjuncta sunt in dispositione, illud magis in mente contrahentium consideratum fuisse præsumitur, quod primum in elocutione venit, per *l. 34. ff. de usur. & arg. l. 24. §. 17. ff. de fideicommiss. libert.* hæc tamen præsumptio *juris*, & *de jure* non est, & ideo, si ex circumstantiis appareat de contraria mente contrahentium, eidem standum erit: non enim ordo loquendi, aut scribendi voluntatem contrahentium immutare potest. *l. 77. §. 12. ff. de Legat. 2.*

§. II.

De Venditore, & Emptore.

SUMMARI A.

8. *Enumerantur, qui emere vendere simpliciter, vel secundam quid prohibentur.* 9. *In vitus regulariter ad vendendum nemo cogi potest, quæ regula suas tamen patitur exceptiones, quarum quatuor recensentur.* 10. *De jure Stapule, & Emporii etiam hic mentio ingeritur.* 11. *Persona & communitates Ecclesiasticæ à Magistratu Civili (nisi inevitabilis urgeat necessitas & periculum sit in mora) ad ven-*